

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ ЦРНЕ ГОРЕ О РЕАДМИСИЈИ (ВРАЋАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ) ЛИЦА ЧИЈИ ЈЕ УЛАЗАК ИЛИ БОРАВАК НЕЗАКОНИТ

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе о реадмисији (враћање и прихватање) лица чији је улазак или боравак незаконит потписан у Београду, 12. априла 2013. године у оригиналу на српском и црногорском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе о реадмисији (враћање и прихватање) лица чији је улазак или боравак незаконит, у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЋУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ ЦРНЕ ГОРЕ О РЕАДМИСИЈИ (ВРАЋАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ) ЛИЦА ЧИЈЕ ЈЕ УЛАЗАК ИЛИ БОРАВАК НЕЗАКОНИТ

Влада Републике Србије и Влада Црне Горе (у даљем тексту: „Уговорне стране“),

у жељи за наставком сарадње у циљу гарантовања бољег спровођења одредаба о кретању лица,

у жељи да се омогући поновни прихват и транзит лица чији је улазак или боравак незаконит,

у духу међусобног поверења и на основу узајамности, одлучне у намери да сузбијају незаконите миграције,

а полазећи од међународно преузетих обавеза уговорних страна,

споразумеле су се о следећем:

I

ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 1.

У сврху овог споразума:

- 1.) „Држављанин Републике Србије” је лице које има држављанство Републике Србије у складу са њеним законодавством;
- 2.) „Црногорски држављанин” је лице које има држављанство Црне Горе у складу са њеним законодавством;
- 3.) „Држављанин треће државе” је лице које има држављанство које није држављанство Републике Србије нити црногорско држављанство;
- 4.) „Лице без држављанства” је лице које нема држављанство ни једне државе;
- 5.) „Одобрење боравка” је одобрење било које врсте које је издао надлежни орган Републике Србије или Црне Горе којим се лицу одобрава боравак на територији државе те Уговорне стране. То не укључује одобрење боравка на територији државе у вези с поступком за азил;
- 6.) „Виза” је одобрење за улазак, боравак или транзит преко територије државе коју је издала једна од уговорних страна, што не укључује визу А (аеродромско-транзитна виза);
- 7.) „Држава молиља” је држава која је упутила захтев за враћање, прихватање и транзит;
- 8.) „Замољена држава” је држава којој је упућен захтев за враћање, прихватање и транзит;
- 9.) „Надлежни органи” су државни органи уговорних страна који су надлежни за спровођење овог споразума;

- 10.) „Транзит” је прелазак држављана треће државе или лица без држављанства преко територије замољене државе током путовања у државу одредишта;
- 11.) „Враћање и прихватање” је враћање од стране државе молиље и прихватање од стране замољене државе лица (држављана замољене државе, држављана трећих држава или лица без држављанства) у складу са одредбама овог споразума;
- 12.) „Незаконити прелазак државне границе” је сваки прелазак лица преко заједничке државне границе који није у складу са прописима уговорних страна.

II

ВРАЋАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ ДРЖАВЉАНА УГОВОРНИХ СТРАНА

Члан 2.

1. Свака Уговорна страна ће, уз претходно обавештење друге Уговорне стране, без одлагања, а најкасније у року од три (3) радна дана од тренутка пријема обавештења, прихватити на територију своје државе свако лице које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље, ако је утврђено да то лице има држављанство замољене државе.
2. Свака Уговорна страна ће, на захтев друге Уговорне стране, након спроведеног поступка, а најкасније у року од десет (10) календарских дана од дана пријема захтева, одговорити на захтев за прихватање лица које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље, за које се основано претпоставља да има држављанство замољене државе. Изузетно, ако предстоје правне или фактичке сметње, овај рок се може продужити за највише шест (6) радних дана. Ако у наведеном року замољена држава не одговори, сматраће се да постоји сагласност за прихватање. Негативан одговор мора се писано образложити.
3. Замољена држава ће такође прихватити:
 - малолетну невенчану децу лица из ст. 1. и 2. овог члана, без обзира на њихово место рођења или држављанство, осим у случају када имају независно право боравка у држави молиљи;
 - брачног друга лица из ст. 1. и 2. овог члана, који има друго држављанство, ако има право уласка и боравка или добије право уласка и боравка на територији замољене државе, осим у случају када има независно право боравка у држави молиљи.
4. Замољена држава прихватиће лице из става 2. овог члана чије је прихватање потврдила, без одлагања, а држава молиља лице може вратити у року од петнаест (15) радних дана од дана потврде прихватања. Изузетно, овај рок може се продужити ради уклањања правних или фактичких сметњи, али не дуже од десет (10) радних дана од истека наведеног рока о чему ће се Уговорне стране међусобно обавестити.
5. Држављанство лица се утврђује или основано претпоставља на основу исправа наведених у Протоколу о спровођењу овог споразума.

6. Ако се током поступка држављанство не може утврдити, на захтев државе молиље, представник дипломатско - конзуларног представништва замољене државе, у року од три (3) радна дана од пријема захтева, обавиће разговор са лицем чије се прихватање захтева. Дипломатско-конзуларно представништво замољене државе доставиће у року од три (3) радна дана, након спроведеног разговора обавештење о резултатима разговора држави молиљи. Уколико надлежно дипломатско-конзуларно представништво замољене државе достави обавештење о чињеница.ма које проистичу из обављеног разговора, а на основу којих се може основано претпоставити држављанство лица, надлежни орган државе молиље подноси захтев за прихватање надлежном органу замољене државе.
7. Након што је замољена држава дала позитиван одговор на захтев за реадмисију, надлежно дипломатско-конзуларно представништво замољене државе одмах, а најкасније у року од три (3) радна дана, издаје путну исправу потребну за повратак лица чија реадмисија треба да се изврши, са роком важења до шездесет (60) дана. Ако из правних или фактичких разлога није могуће извршити трансфер тог лица у периоду важења путне исправе на коју је она почетно издата, надлежно дипломатско-конзуларно представништво замољене државе у року од четрнаест (14) календарских дана издаје нову путну исправу, чији ће период важења бити исте дужине.
8. Држава молиља поново ће прихватити лице под истим условима ако се накнадно утврди да то лице у време прихватања није било држављанин замољене државе. Ова обавеза не важи у случају ако је замољена држава отпустила из свог држављанства лице које има пребивалиште на територији државе молиље, без да је то лице добило држављанство треће државе или је добило гаранцију за пријем у држављанство државе молиље.

III

ВРАЋАЊЕ И ПРИХВАТАЊЕ ДРЖАВЉАНА ТРЕЋИХ ДРЖАВА И ЈШЦА БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА

Члан 3.

1. Свака Уговорна страна ће, на захтев друге Уговорне стране, прихватити на територију своје државе држављанина треће државе или лице без држављанства које не испуњава или више не испуњава услове за улазак или боравак који се примењују на територији државе молиље ако је утврђено или се основано претпоставља да је то лице директно ушло на територију државе молиље непосредно након боравка или преласка преко територије замољене државе.
2. Свака Уговорна страна ће, на захтев друге Уговорне стране, прихватити држављанина треће државе или лице без држављанства које незаконито борави на територији државе молиље, ако има важећу дозволу боравка, важећу визу или неку другу важећу исправу за улазак или боравак издату од замољене државе.
3. Надлежни орган замољене државе преузеће без формалности и одлагања (у даљем тексту: „скраћени поступак”) држављанина треће државе или лице без држављанства, ако је држављанин треће државе или лице без држављанства затечено на територији државе молиље у року од седамдесет и два (72) сата од незаконитог преласка државне

границе. Скраћени поступак се примењује само у случају када надлежни орган државе молиће наведе податке који омогућавају утврђивање да је то лице незаконито прешло заједничку државну границу. Ако се одбије прихватање лица у скраћеном поступку, прихватање се може затражити у складу са ст. 1. или 2. овог члана.

4. Ако су испуњени услови за враћање лица по скраћеном поступку, надлежни орган државе молиће усмено или другим начинима комуникације најављује враћање лица надлежном органу замољене државе. О враћању и прихватању саставља се записник чији је садржај дефинисан у Протоколу о спровођењу овог споразума. Замољена држава мора одмах и без одлагања преузети лица која се враћају у скраћеном поступку, а најкасније у року од двадесет и четири (24) сата од пријема најаве.

Члан 4.

Обавеза прихватања према члану 3. овог споразума не постоји у случају:

- 1) држављана трећих држава који имају заједничку државну границу са државом молићом;
- 2) држављана трећих држава или лица без држављанства која су у време уласка имала важећу улазну визу или дозволу боравка издату од стране државе молиће или су након уласка добила дозволу боравка у тој држави;
- 3) држављана трећих држава или лица без држављанства која на дан пријема захтева за прихватање дуже од дванаест (12) месеци бораве на територији државе молиће, осим у случају да поседују важећу дозволу боравка издату од замољене државе, која има дужи рок важења;
- 4) држављана трећих држава или лица без држављанства којима је држава молића правноснажном одлуком признала статус избеглице на основу одредаба Конвенције о правном положају избеглица из 1951. године или статус лица без држављанства на основу Конвенције о правном положају лица без држављанства из 1954. године;
- 5) држављана трећих држава или лица без држављанства за које је држава молића започела поступак признавања статуса избеглице, до доношења коначне одлуке;
- 6) држављана трећих држава или лица без држављанства која су напустила територију замољене државе и ушла на територију државе молиће са територије треће државе у коју држава молића може вратити та лица према међународном споразуму о враћању и прихватању.

Члан 5.

Држава молића прихватиће назад свако лице које је преузела замољена држава, ако се у року од три (3) месеца након враћања лица докаже да нису били испуњени услови за прихватање из чл. 3. и 4. овог споразума.

IV

ТРАНЗИТ ДРЖАВЉАНА ТРЕЋИХ ДРЖАВА ИЛИ ЛИЦА БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА

Члан 6.

1. Свака Уговорна страна ће, на захтев друге Уговорне стране, одобрити транзит преко територије своје државе држављана трећих држава или лица без држављанства који не испуњавају или више не испуњавају услове уласка или боравка на територији државе молиље, под условом да је држава молиља обезбедила прихват у држави одредишта или другој држави транзита. У таквим случајевима замољена држава неће захтевати транзитну визу или испуњавање других услова за транзит.
2. Садржај захтева, подаци о транзиту и надлежни органи за слање и разматрање захтева одређују се у Протоколу о спровођењу овог споразума.
3. Замољена држава од које се захтева транзит одговориће у најкраћем могућем року, а најкасније у року од три (3) радна дана од дана пријема захтева.
4. Држава молиља одговорна је за читаво путовање лица у државу одредишта, а то лице поновно прихвата ако је одбијено прихватање у држави одредишта или другој транзитној држави или се путовање ПИС било ког разлога не може извршити.
5. Држава молиља обавештава замољену државу о томе да ли је лицу у транзиту потребна пратња. Замољена држава може одлучити да:
 - 1) обави транзит тог лица преко територије своје државе, уз накнаду трошкова;
 - 2) транзит обави у сарадњи са државом молиљом;
 - 3) овласти државу молиљу да обави транзит преко територије њене државе.
6. У случајевима из тач. 2) или 3) става 5. овог члана, пратња државе молиље у надлежности је овлашћених органа замољене државе.
7. Службена лица државе молиље код себе морају имати одобрење за транзит.

Члан 7.

1. Пратња је одговорна за надзор над лицем, уз помоћ надлежних органа замољене државе.
2. Надлежни орган замољене државе може, према потреби, након договора са пратњом, преузети одговорност за надзор над лицем.
3. Надлежни орган државе молиље мора спровести све потребне мере како би се осигурао што бржи транзит лица.

Члан 8.

Ако се транзит обавља без пратње, надзор и укрцавање лица у авион обављају службена лица замољене државе.

Члан 9.

Ако лице током транзита одбије укрцавање или се не може укрцати, држава молиља:

- 1) без одлагања ће поновно прихватити то лице, ако то лице нема пратњу, или,
- 2) замолиће замољену државу да лице у поступку транзита покуша поново да укрца у авион као и да у том времену обезбеди надзор над тим лицем. Одбијање укрцавања у авион у држави транзита има исте правне последице као што их одређује законодавство државе молиље, ако би до таквог одбијања дошло на њеној територији. Ако замољена држава не успе да укрца лице у авион, држава молиља ће га без одлагања поновно прихватити.

Члан 10.

Надлежни органи Уговорних страна ће се међусобно обавештавати о чињеницама важним за транзит.

Члан 11.

1. Замољена држава службеним лицима у пратњи државе молиље приликом обављања њиховог задатка у оквиру овог споразума обезбеђује исту заштиту и помоћ као што би је обезбедила својим службеним лицима.
2. Ако се транзит обавља с пратњом, службена лица државе молиље која учествују у пратњи свој задатак извршавају ненаоружана и по правилу у цивилу.
3. Службена лица из става 1. овог члана која делују на територији замољене државе, морају током транзита поступати, у складу с националним законодавством замољене државе.

Члан 12.

1. Ако службено лице државе молиље које обавља транзит на територији замољене државе претрпи штету приликом вршења задатка, држава молиља одговорна је за штету без тражења накнаде од замољене државе.
2. Када службена лица једне Уговорне стране обављају транзит у складу са овим споразумом на територији друге Уговорне стране, држава молиља одговорна је за сву штету коју та лица проузрокују својим радњама, у складу са националним законодавством Уговорне стране на чијој територији делују.
3. Ако оштећени затражи накнаду од замољене државе у складу са ставом 2. овог члана, замољена држава одговорна је за такву штету под условима који би важили за штету кад би је починила њена службена лица. Уговорна страна чија службена лица проузрокују штету било ком лицу на територији државе друге Уговорне стране, у целини надокнађује

другој Уговорној страни износ који је та Уговорна страна исплатила оштећеном или другим лицима која на то имају право у његово име.

4. Без утицаја на остваривање својих права од трећих лица и са изузетком става 3. овог члана, Уговорне стране у случајевима из става 2. овог члана договором ће решити питања захтева за накнаду штете коју је једна Уговорна страна претрпела од друге Уговорне стране.

Члан 13.

Транзит може бити одбијен:

- 1) ако лицу у држави одредишта или другој држави транзита прети мучење, нечовечно или понижавајуће поступање, кажњавање, смртна казна или прогон због расе, вероисповести, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења;
- 2) ако лицу у држави одредишта или другој држави транзита прети покретање кривичног поступка или извршење кривичних санкција, осим због незаконитог преласка државне границе;
- 3) ако је лицу изречена безбедносна или заштитна мера удаљења с територије замољене државе;
- 4) због заштите јавног поретка, националне безбедности или јавног здравља.

V

МОДАЛИТЕТИ ТРАНСФЕРА И НАЧИНИ ПРЕВОЗА

Члан 14.

1. Пре повратка лица, надлежни органи Уговорних страна унапред сачињавају договор у писаној форми у вези са датумом трансфера, местом уласка, могућом пратњом и осталим информацијама које су релевантне за трансфер.
2. Превоз се може обавити ваздушним или копненим путем. Повратак ваздушним путем неће бити ограничен на коришћење националних авиопревозника Уговорних страна и он се може обавити коришћењем редовних или чартер летова. У случају повратка са пратњом, таква пратња неће бити ограничена на овлашћена лица државе молиље, и под условом да су лица у пратњи она која је овластила Уговорна страна.

VI

ТРОШКОВИ

Члан 15.

Држава молиља сноси све трошкове враћања и прихватања до државне границе замољене државе, а у случају транзита до државе одредишта.

VII

ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

Члан 16.

1. Ако се приликом спровођења овог споразума саопштавају лични подаци, потребно их је прикупити, обрадити и заштитити у складу са националним законодавством и релевантним међународним уговорима, који обавезују Уговорне стране. Посебно се узимају у обзир следећи критеријуми:
 - 1) Уговорна страна која прими податке може их употребити само у сврху која је одређена овим споразумом и под условима које одреди Уговорна страна која податке саопштава;
 - 2) лични подаци могу се саопштити само надлежним органима који су одговорни за спровођење овог споразума и који их једино могу користити, на начин који неовлашћеним лицима онемогућава приступ до њих. Уговорна страна крја саопштава податке мора дати писану сагласност пре него што се подаци могу саопштити другим органима;
 - 3) Уговорна страна која саопштава податке гарантује да су исти тачни, потребни и не излазе из оквира сврхе ради које су саопштени. Ако подаци нису тачни или су незаконито саопштени, о томе ће се одмах обавестити Уговорна страна која је податке примила како би се подаци исправили или уништили;
 - 4) свако лице се на његов захтев обавештава о саопштавању података који се на њега односе као и о њиховој сврси;
 - 5) саопштени лични подаци чувају се само онолико времена колико је потребно за сврху ради које су саопштени Свака Уговорна страна обезбедиће надзор над обрадом и употребом сачуваних података у складу са националним законодавством;
 - 6) свака Уговорна страна мора саопштене личне податке заштитити од неовлашћеног приступа, измене или откривања.
2. Лични подаци који се саопштавају у вези са враћањем, прихватањем и транзитом лица морају се односити само на:
 - 1) податке о лицу које треба да се врати као и када је потребно, о члановима његове породице (презиме, девојачко презиме, име, раније име, надимак и слично, датум и место рођења, пол, пребивалиште или боравиште, садашње и претходна држављанства);
 - 2) пасош, личну карту или било коју другу личну или путну исправу;
 - 3) остале податке који су потребни за утврђивање идентитета лица које ће бити враћено;
 - 4) план путовања и места стајања;
 - 5) одобрење за привремени боравак или визе.

VIII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

1. Одредбе овог споразума не утичу на обавезе уговорних страна које се односе на враћање и прихватање лица, а произилазе из Других међународних уговора који обавезују Уговорне стране.
2. Одредбе овог споразума не утичу на спровођење одредаба Конвенције о правном положају избеглица из 1951. године, Конвенције о правном положају лица без држављанства из 1954. године, као и Конвенције за заштиту људских права и основних слобода из 1950. године.
3. Одредбе овог споразума не примењују се у случајевима међународне правне помоћи у кривичним стварима.

Члан 18.

1. Надлежни органи за спровођење овог споразума су:
 - 1) За Републику Србију:
 - Министарство унутрашњих послова,
 - 2) За Црну Гору:
 - Министарство унутрашњих послова.
2. Ради спровођења овог споразума закључиће се Протокол.
3. Протоколом из става 2. овога члана одредиће се:
 - 1) исправе на основу којих се утврђује или основано претпоставља држављанство;
 - 2) исправе и информације којима се утврђује или основано претпоставља боравак држављана трећих држава или путовање кроз територију државе Уговорне стране;
 - 3) начини доказивања незаконитог преласка државне границе;
 - 4) захтев за враћање, прихватање или транзит (изглед и садржај образаца и записника);
 - 5) начин накнаде трошкова враћања, прихватања или транзита.
 - 6) надлежни органи за спровођење овог споразума (подношење и одлучивање по захтеву за враћање, прихватање или транзит), као и начин међусобне комуникације;
 - 7) гранични прелази за враћање и прихватање лица;

Члан 19.

1. Уговорне стране ће међусобно сарађивати у спровођењу и тумачењу овог споразума.
2. Свака Уговорна страна може иницирати одржавање састанка експерата Уговорних страна ради разјашњавања било којих питања у вези са спровођењем и применом одредаба овог споразума.

Члан 20.

Све спорове произашле из тумачења или спровођења овог споразума, а које није могуће решити на начин предвиђен чланом 19. став 2. Уговорне стране ће решити дипломатским путем.

Члан 21.

1. Овај споразум закључује се на неодређено време.
2. Овај споразум ступа на снагу првог дана месеца који следи након датума пријема последњег писаног обавештења, којим се Уговорне стране међусобно обавештавају, дипломатским путем, о испуњењу свих националних процедура потребних за његово ступање на снагу.
3. Свака Уговорна страна може у сваком тренутку, делимично или у целини, суспендовати спровођење овог споразума, осим у случајевима из члана 2. овог споразума, писаним обавештењем другој Уговорној страни, дипломатским путем, због заштите јавног поретка, националне безбедности или јавног здравља. Уговорне стране ће се одмах дипломатским путем обавестити о престанку сваке такве мере.
4. Свака Уговорна страна може отказати овај споразум писаним обавештењем другој Уговорној страни дипломатским путем. Отказ ступа на снагу тридесет (30) дана од дана пријема таквог обавештења.

Члан 22.

Споразум се може изменити и допунити писаним споразумом Уговорних страна. Договорена измена и допуна ступа на снагу на начин предвиђен у члану 21. став 2. овог споразума.

Састављено у Београду дана 12. априла 2013. године у два оригинална примерка, на српском и црногорском језику, при чему су оба текста једнако веродостојна.

ЗА ВЛАДУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Ивица Дачић

ЗА ВЛАДУ
ЦРНЕ ГОРЕ

Рашко Коњевић

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ЗАКЉУЧИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе о реадмисији (враћање и прихватање) лица чији је улазак или боравак незаконит са Образложењем (у даљем тексту „Споразум ”), садржан је члану 97. тачка 1. Устава Републике Србије, којим је прописано да је надлежност Републике Србије да уређује и обезбеђује сувереност, независност, територијалну целовитост и безбедност Републике Србије, њен међународни положај и односе са другим државама и међународним организацијама.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни мотив за доношење овог закона је потреба за даљим јачањем и унапређењем полицијске сарадње између Републике Србије и Црне Горе. Како би се сузбиле илегалне миграције из правца Црне Горе на територију Републике Србије и обрнуто, као и да би се унапредила билатерална полицијска сарадња, иницирано је закључивање Споразума а истовремено и Протокола о спровођењу Споразума, у циљу враћања илегалних миграната са територија обе државе.

Споразум о реадмисији омогућује организован, реципрочан и институционализован повратак лица која се налазе у нерегуларној ситуацији на територији друге стране уговорнице, чиме се стварају предуслови да им се по повратку у Републику Србију омогући реинтеграција у друштво.

III. ОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овог закона није потребно ангажовати додатна буџетска средства Републике Србије.